

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Економіка»
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач: Дивнич Ольга</i> , к.е.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: olga.dyvnych@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Наукові проекти в економіці, Стратегії розвитку підприємств агропромислового виробництву.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <i>спеціальні:</i> СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Результати навчання	РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність	

логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
формування у здобувачів ступеня доктора філософії системного та методологічно обґрунтованого розуміння закономірностей, механізмів і інструментів інвестиційно-інноваційного розвитку агропродовольчої сфери в умовах глобальних трансформацій, цифровізації та кліматичних викликів, а також набуття здатності здійснювати науковий аналіз, економічне обґрунтування та моделювання інноваційних і інвестиційних рішень з урахуванням інституційних, фінансових, технологічних і ринкових чинників	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Теоретико-методологічні засади інвестиційно-інноваційного розвитку агропродовольчої сфери. Тема 2. Інституційне середовище та державна політика підтримки інновацій. Тема 3. Інвестиційні механізми розвитку агроінновацій. Тема 4. Технологічні інновації в рослинництві: економічна ефективність та ризики. Тема 5. Інновації в тваринництві та біоекономіці. Тема 6. Інноваційні бізнес-моделі та маркетингові трансформації агропродовольчих ринків. Тема 7. Методи економічної оцінки інвестиційних та інноваційних рішень.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;</i>	
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i>	
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i>	
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i> методи самоконтролю: <i>самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</i>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань

	<p>поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proneformalnuosvitu2025.pdf</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.</p> <p>Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p>Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV станом на 02.02.2015. Дата оновлення: 30.04.2016. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15. 2. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.91 № 1977-XII Дата оновлення: 06.01.2011. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12. 3. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави»: Постанова Верховної Ради 	

України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII. Дата оновлення: 31.01.2016. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/182-viii>.

4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року N 991- XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999 № 40, ст.363. Дата оновлення: 05.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.

5. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р. Дата оновлення: 20.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

6. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року редакції, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. No 526-р: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.

7. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року: проект Закону України від 07.08.2018 № 9015. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ЛН6УF00А?an=332>.

8. Гуторов О. І., Ярута М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНА, 2019. 227 с.

9. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2023. 702 с.

10. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одес. нац. акад. харч. технологій, Одес. нац. політехн. ун-т. Київ : ЦУЛ, 2022. 456 с.

11. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: навч. посіб. Суми: ВТД Університетська книга, 2023. 336 с.

12. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.

13. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.

14. 17 Цілей сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>.

Допоміжні

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

2. Волкова Н. В., Дивнич О. Д. Інноваційна модель економічного зростання в умовах глобалізаційних процесів. *Інфраструктура ринку*. Вип. 71. 2023. С. 21 – 25. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/6.pdf.

3. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності: начальний посібник для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.

4. Дейнека Т. А., Шкурупій О. В., Дивнич О. Д., Загребельна І. Л. Інтелектуальний потенціал технологічного лідерства та конкурентоспроможності країн. *Бізнес Інформ*. 2024. № 8. С. 182 – 188. URL: https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-8_0-pages-182_188.pdf.

5. Дивнич А., Дивнич О. Проблемные аспекты исследования размера упущенной выгоды в растениеводстве при проведении судебной экономической экспертизы. *Современные аспекты судебной экспертизы: теория и практика* (Кишинев, 01 октября 2021 г.). *Legea și Viața*. Ediție specială. 2021. Octom. Vol. 1. P. 24 – 26.

6. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/50-2020>.

7. Дивнич О. Д., Дивнич А. В., Цимбалистий В. В. Диверсифікація виробничої діяльності аграрних підприємств рослинницького напрямку в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. С. 38 – 43. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.

8. Дивнич О. Д., Мартинюк М. П. Організаційно-економічне забезпечення інноваційної системи управління земельно-ресурсним потенціалом аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2024. № 9. С. 96 – 102. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3623/3658>.

9. Дивнич О. Д., Мартинюк М. П. Удосконалення інноваційно-інвестиційного забезпечення у системі управління земельними ресурсами підприємств агропродовольчої сфери.

Агросвіт. 2024. № 11. С. 120 – 130. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3853/3888>.

10. Дивнич О., Мартинюк М. Управління землекористуванням аграрних підприємств в умовах війни: інноваційні тренди. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. № 7 (4), 10. <https://doi.org/10.51599/is.2023.07.04.10>. URL: <https://is-journal.com/is/article/view/237/132>.

11. Інвестиційне забезпечення розвитку національної інноваційної системи України: стратегія, оцінка, концепції: монографія / С. В. Коверга, Н. В. Касьянова, Р. В. Павлович / МОН України ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. 197 с.

12. Ковтун В. А. Методологічні та методичні підходи до стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств МНПК «Філософські обрії сьогодення», Херсон ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 80 – 84.

13. Основи підприємництва і торгівлі: від класики до диджиталізації: навчальний посібник / Л. О. Болтянська, Г. М. Завадських, О. І. Лисак, В. М., Тебенко; ТДАТУ. Запоріжжя, 2025. 320 с.

14. Резнік Н. П., Дивнич О. Д., Власюк В. В. Сучасні особливості аграрної логістики. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 2. С. 55 – 59. URL: http://apie.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/apie_2021_r02.pdf.

15. Письменний В. В. Фінансові інновації: навч. посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2025. 176 с.

16. Топчій О. А., Пасічний В. М., Грек О. В., Тимчук А. В., Мукоїд Р. М. Інноваційні промислові та крафтові технології для HoReCa: Навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2024. 372 с.

17. Формування концептуальних засад маркетингу інновацій. URL: <https://msd.in.ua/formuvannya-konceptualnix-zasad-marketingu-innovacij/>.

18. Шкурупій О., Дейнека Т., Загребельна І., Дивнич О. Зміни міжнародного бізнес-середовища та інвестиційної політики компаній в умовах пандемічної кризи. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 1. С. 102 – 114. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1996>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
2. <http://www.me.gov.ua> – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
3. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства аграрної політики України.
4. <http://www.kmu.gov.ua> – органи виконавчої влади: Єдиний веб-портал.
5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
6. <http://www.bank.gov.ua> – Національний банк України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
8. <https://lib.pdau.edu.ua/> – електронна бібліотека ПДАУ.
9. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doslidzhennya-ta-innovatsii> – Інноваційна діяльність та трансфер технологій.
10. <https://www.globalcompact.org.ua> – Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2020).

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол від 19 січня 2026 року № 14

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань зі самост роб.		
		підготовка тез доповіді	підготовка та захист презентації	
Тема 1. Теоретико-методологічні засади інвестиційно-інноваційного розвитку агропродовольчої сфери	10			10
Тема 2. Інституційне середовище та державна політика підтримки інновацій	10			10
Тема 3. Інвестиційні механізми розвитку агроінновацій	10			10
Тема 4. Технологічні інновації в рослинництві: економічна ефективність та ризику	10			10
Тема 5. Інновації в тваринництві та біоекономіці.	10			10
Тема 6. Інноваційні бізнес-моделі та маркетингові трансформації агропродовольчих ринків	10			10
Тема 7. Методи економічної оцінки інвестиційних та інноваційних рішень	10	16	14	40
Разом	70	16	14	100

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, підготовки тез доповіді, підготовки і захисту презентації.

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Здобувач вищої освіти повністю та правильно виконав завдання, продемонстрував глибоке розуміння методики обґрунтування інноваційних рішень. Використано релевантні методи аналізу та розрахунків, обґрунтовано напрями удосконалення операційної та збутової діяльності аграрних підприємств. Відповіді структуровані, логічні, підтверджені розрахунками та практичними прикладами
7-8	Завдання виконано в цілому правильно, проте є незначні неточності або неповне обґрунтування рішень. Здобувач демонструє розуміння основних принципів і методів аналізу, проте виявляє недостатню глибину у застосуванні інструментів оцінки інноваційної та інвестиційної діяльності. Висновки логічні, але потребують уточнення або більш детального обґрунтування
5-6	Завдання виконано частково, присутні помилки у виборі методів або розрахунках. Відсутній комплексний підхід до аналізу операційної чи збутової діяльності аграрного підприємства. Формулювання висновків неповне або нечітке. Потрібне доопрацювання для повного розуміння матеріалу

3-4	Виконання завдання містить значні помилки, застосування методів обґрунтування інноваційних рішень некоректне. Відсутнє логічне пояснення отриманих результатів, висновки поверхневі. Виявлено слабе розуміння процесів інноваційної та інвестиційної діяльності в аграрному секторі
1-2	Виконано лише незначну частину завдання, відповідь не відповідає вимогам, методи застосовано неправильно або взагалі не використано. Відсутня аргументація та аналіз, завдання не розкриває суті проблеми
0	Завдання не виконано або виконано неправильно, відсутнє розуміння основ дисципліни, немає спроби обґрунтувати рішення

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез доповіді за темою особистого наукового дослідження

Шкала оцінювання, балів (денна/заочна)	Характеристика критерію
13-16	Тези доповіді виконані на актуальну тему, матеріал викладено послідовно, логічно, достатньо ілюстровані та містять табличний матеріал; список використаних джерел 3-4 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії; здобувач при стендовій доповіді демонструє високий рівень володіння матеріалом.
7-12	Тези доповіді виконані на достатньо актуальну тему, матеріал викладено недостатньо структуровано, ілюстрований та табличний матеріал містять певні неточності; список використаних джерел 2-3 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії, але містить певні помилки; здобувач при стендовій доповіді демонструє достатній рівень володіння матеріалом.
1-6	тема тез доповіді нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат дослідження, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від стендової доповіді.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації за темою особистого наукового дослідження

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
10-14	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.
5-9	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
1-4	наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.